

۳/۲
پایان

دانشگاه تربیت معلم

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

دورشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

موضوع :

بررسی عوامل ضعف موفقیت آموزش درس تربیت بدنی ، درمدارس راهنمایی

پسرانه شهرستان مشهد

استادراهنما: آقای دکترمصطفی عسگریان

استادمشاور: آقای جمشید آیریما

نگارش: علی اکبرهاشمی جواهری

۳۸۲۸۱

"بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ"

۳۸۲۸۱

((فهرست مطالب))

عنوان	جدول شماره
: تنبیه شدن دانش آموزان توسط والدین بخاطر شرکت در فعالیتهای ورزشی	جدول شماره
: اهمیت والدین به نیرومندی دانش آموزان	جدول شماره
: نظروالدین راجع به درس تربیت بدنی به نظردانش آموزان	جدول شماره
: نظرمدیرومدرسه نسبت به دانش آموزان ورزشکاربه نظردانش آموزان	جدول شماره
: نظردبیرتربیت بدنی راجع به دوساعت درس تربیت بدنی درهفته	جدول شماره
: کفایت دوساعت تربیت بدنی درهفته برای تامین سلامتی وآمادگی جسمانی به نظردبیران تربیت بدنی	جدول شماره
: تعطیلی کلاس تربیت بدنی درایام قبل ازامتحانات درپرسشنامه دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
بدنی	
: توجه معلم تربیت بدنی به نکات بهداشتی ودرمانی درکلاس	جدول شماره
: مدرک تحصیلی دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
: سابقه کاردرمعلمی تربیت بدنی	جدول شماره
: نوع استخدام اولیه معلمین تربیت بدنی	جدول شماره
: دوره های تخصصی آموزش ضمن خدمت دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
: تعداد کارتهای مربیگری دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
: تعداد کارتهای داوری دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
: رشته های ورزشی که معلمین خودرادران متخصص میدانند	جدول شماره
: نشریاتی که معلمین تربیت بدنی مورد مطالعه قرارمیدهند	جدول شماره
: فعالیتهای خارج ازمدرسه دبیرتربیت بدنی	جدول شماره
: برخوردمدیرمدرسه باکلاس تربیت بدنی به نظردبیران تربیت بدنی	جدول شماره
: نظرمدیرونسبت به اهمیت درس تربیت بدنی توسط دبیران تربیت بدنی	جدول شماره

((فهرست مطالب))

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۸	سپاسگذاری
۹	تقدیم
۱۰-۲۰	فصل اول : معرفی تحقیق
۱۱	۱-تعریف موضوع تحقیق
۱۲	۲- بیان مسئله تحقیق
۱۲	۳- ضرورت و اهمیت اجرای تحقیق
۱۵	۴- فایده تحقیق
۱۵	۵- اهداف کلی
۱۶	۶- سئوالات ویژه تحقیق
۱۶	۷- محدودیتهای تحقیق
۱۶	۸- تعریف واژه ها
	فصل دوم :
۲۲-۴۰	ادبیات پیشینه تحقیق
۲۲	مقدمه
	اطلاعات کتابخانه ای در مورد تحقیق
۲۳	الف : خصوصیات بدنی - اجتماعی - عاطفی و ذهنی دانش آموزان راهنمایی
۲۵	ب : اهداف اختصاصی تربیت بدنی در مقطع راهنمایی
۲۵	ج : اهداف اختصاصی تربیت بدنی برای دانش آموزان ۱۲ تا ۱۴ سنال
۲۵	د : روشهای تدریس در تربیت بدنی
۲۸	ذ : هدفهای تربیت بدنی در وزارت آموزش و پرورش
۲۹	ح : اساس اهداف تربیت بدنی در وزارت آموزش و پرورش

صفحه

((فهرست مطالب))

۳۱	ط: اصول تربیت بدنی دروزارت آموزش و پرورش
۳۲	ک : اهداف عمومی تربیت بدنی دروزارت آموزش و پرورش
۳۳	گ : تاریخچه تربیت بدنی درآموزشگاههای ایران
۳۶	ل : برنامه ریزی در تربیت بدنی مدارس
۳۶	م : اصول برنامه ریزی
۳۷	ن : اصول برنامه ریزی درس تربیت بدنی
۳۸	و : برنامه تربیت بدنی درمقطع راهنمایی
	پیشینه تحقیق
۴۱-۴۹	فصل سوم : اجرای تحقیق ومراحل آن
۴۲	مقدمه
۴۲	۱-روش تحقیق
۴۲	۲-جامعه آماری
۴۲	۳-نمونه گیری ونحوه انجام آن
۴۳	۴-روش تجزیه وتحلیل یافته ها
۴۴	۵-شیوه جمع آوری اطلاعات
۵۰	فصل چهارم : تجزیه وتحلیل یافته ها
۵۰	۱-جداول ونمودارهای مربوط به پرسشنامه های دانش آموزان
۱۲۸	- جداول ونمودارهای مربوط به پرسشنامه های دبیران تربیت بدنی
۲۱۰	- جداول ونمودارهای مربوط به پرسشنامه های مدیران مدارس
۲۷۴-۲۸۰	فصل پنجم : نتیجه گیری وپیشنهادات
۲۷۵	نتیجه گیری
۲۷۸	پیشنهادات

(۳)

الف: پیشنهادات متبني بريافته ها

ب: پیشنهادات به پژوهشگران آينده

- پيوستها

- منابع وماخذ

((فهرست مطالب))

صفحه	<u>عنوان</u>
۵۲	جدول شماره ۱ : شرکت دادن دانش آموزان در فعالیتهای توسط علم تربیت بدنی
۵۵	جدول شماره ۲ : آموزش نرمشهای مختلف توسط معلم تربیت بدنی
۵۸	جدول شماره ۳ : کافی بودن و بیاعدم کفایت دوساعت دوساعت تربیت بدنی در هفته از نظر دانش آموزان
۶۱	جدول شماره ۴ : تعطیل شدن کلاس تربیت بدنی در ایام نزدیک به امتحانات
۶۴	جدول شماره ۵ : تلقی شدن ساعت تربیت بدنی مانند ساعت بیکاری و رفتن آزادانه دانش آموزان به منزل
۶۷	جدول شماره ۶ : ورود دانش آموزان دیگر به کلاس تربیت بدنی بطور آزادانه
۷۰	جدول شماره ۷ : داشتن برنامه ای مشخص برای امتحانات پایانی
۷۳	جدول شماره ۸ : تعداد جلساتی که دانش آموزان در هفته به تمرینات ورزشی میپردازند
۷۶	جدول شماره ۹ : فعالیتهای ورزشی خارج از مدرسه دانش آموزان
۷۹	جدول شماره ۱۰ : چگونگی ، گذراندن اوقات فراغت ، توسط دانش آموزان
۸۲	جدول شماره ۱۱ : اماکنی که دانش آموزان معمولاً در آنجا به فعالیت ورزشی میپردازند
۸۶	جدول شماره ۱۲ : میزان علاقه دانش آموزان نسبت به درس تربیت بدنی
۸۹	جدول شماره ۱۳ : ضروری دانستن درس تربیت بدنی توسط دانش آموزان
۹۲	جدول شماره ۱۴ : ارزش قائل شدن دانش آموزان برای معلم تربیت بدنی مانند سایر معلمان
۹۵	جدول شماره ۱۵ : بعدی که اهمیت بیشتری از ابعاد دیگر ورزش برای دانش آموزان دارد.
۹۸	جدول شماره ۱۶ : آموزش مهارتهای ورزشی به دانش آموزان توسط معلم تربیت بدنی
۱۰۱	جدول شماره ۱۷ : نحوه فعالیت دبیر تربیت بدنی در آموزش مهارتها
۱۰۴	جدول شماره ۱۸ : متخصص دانستن معلم تربیت بدنی به نظر دانش آموزان
۱۰۷	جدول شماره ۱۹ : کمک معلم تربیت بدنی در نظم و امور دفتری مدرسه به نظر دانش آموزان

((فهرست مطالب))

صفحه	عنوان	جدول شماره
۱۱۰	۲۰ : تنبیه شدن دانش آموزان توسط والدین بخاطر شرکت در فعالیتهای ورزشی	جدول شماره
۱۱۳	۲۱ : اهمیت والدین به نیرومندی دانش آموزان	جدول شماره
۱۱۶	۲۲ : نظروالدین راجع به درس تربیت بدنی به نظردانش آموزان	جدول شماره
۱۱۹	۲۳ : نظرمدرسه نسبت به دانش آموزان ورزشکاره نظردانش آموزان	جدول شماره
۱۲۲	۲۴ : نظردانش آموزان راجع به نظافت محیط مدرسه جهت برگزاری کلاس تربیت بدنی	جدول شماره
۱۲۵	۲۵ : نظردانش آموزان راجع به نظافت تهیهای مدرسه جهت تمرین آنها	جدول شماره
۱۲۹	۲۶ : نظردبیر تربیت بدنی راجع به دو ساعت درس تربیت بدنی در هفته	جدول شماره
	۲۷ : کنایات دو ساعت تربیت بدنی در هفته برای تامین سلامتی و آمادگی جسمانی به	جدول شماره
۱۳۲	نظردبیران تربیت بدنی	
	۲۸ : تعطیلی کلاس تربیت بدنی در ایام قبل از امتحانات در پریشنامه دبیران تربیت	جدول شماره
۱۳۵	بدنی	
۱۳۸	۲۹ : توجه معلم تربیت بدنی به نکات بهداشتی و درمانی در کلاس	جدول شماره
	۳۰ : مدرک تحصیلی دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
	۳۱ : سابقه کار در معلمی تربیت بدنی	جدول شماره
	۳۲ : نوع استخدام اولیه معلمان تربیت بدنی	جدول شماره
	۳۳ : دوره های تخصصی آموزش ضمن خدمت دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
	۳۴ : تعداد کارتهای مربیگری دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
	۳۵ : تعداد کارتهای داوری دبیران تربیت بدنی	جدول شماره
	۳۶ : رشته های ورزشی که معلمان خود را در آن متخصص میدانند	جدول شماره
	۳۷ : نشریاتی که معلمان تربیت بدنی مورد مطالعه قرار میدهند	جدول شماره
	۳۸ : فعالیتهای خارج از مدرسه دبیر تربیت بدنی	جدول شماره
۱۷۰	۳۹ : برخورد مدرسه با کلاس تربیت بدنی به نظردبیران تربیت بدنی	جدول شماره
۱۷۳	۴۰ : نظرمدرسه نسبت به اهمیت درس تربیت بدنی توسط دبیران تربیت بدنی	جدول شماره

((فهرست مطالب))

صفحه	<u>عنوان</u>
۱۷۶	جدول شماره ۴۱ : علاقه نشان دادن والدین دانش آموزان نسبت به درس تربیت بدنی
	جدول شماره ۴۲ : بررسی کمکهای والدین به امکانات تربیت بدنی مدارس
	جدول شماره ۴۳ : شرکت دبیر تربیت بدنی در انجمن اولیاء و مربیان و صحبت در مورد نیازها و
۱۷۹	پیشرفت های درس تربیت بدنی در مدرسه
	جدول شماره ۴۴ : آگاهی دبیر تربیت بدنی از نکات مختلف تربیتی - روانی - اجتماعی مطرح در
۱۸۵	تربیت بدنسی
۱۸۸	جدول شماره ۴۵ : آگاهی دبیر تربیت بدنی از اهداف و الای تربیت بدنی و پیاده نمودن آنها
۱۹۱	جدول شماره ۴۶ : وضعیت زمینهای ورزشی مدارس
۱۹۴	جدول شماره ۴۷ : فضای ورزشی مدرسه جهت فعالیت های ورزشی یک کلاس
۱۹۷	جدول شماره ۴۸ : پیاده نمودن علم و تجربه با توجه به امکانات
۲۰۱	جدول شماره ۴۹ : بررسی برنامه مدون دبیران تربیت بدنی برای هر پایه
۲۰۴	جدول شماره ۵۰ : کفایت بودجه سرانه جهت دفع نیازهای ورزشی مدارس
۲۰۷	جدول شماره ۵۱ : نحوه توزیع بودجه سرانه
۲۱۱	جدول شماره ۵۲ : دعوت کردن دبیر تربیت بدنی در شورای دبیران توسط مدیر
۲۱۴	جدول شماره ۵۳ : کمک دبیر تربیت بدنی در امور دفتری و نظم مدرسه از نظر مدیران
۲۱۶	جدول شماره ۵۴ : نظر مدیران مدارس راجع به تعطیلی کلاس تربیت بدنی در ایام قبل از امتحانات
	جدول شماره ۵۵ : نظر مدیران مدارس راجع به استفاده از ساعت درس تربیت بدنی جهت تدریس
۲۱۹	تقویتی سایر دروس
۲۲۲	جدول شماره ۵۶ : نظر مدیران مدارس راجع به درس تربیت بدنی در ارتباط با سایر دروس
۲۲۵	جدول شماره ۵۶ : شرکت مدیران مدارس در مسابقات دانش آموزان در خارج از مدرسه
۲۲۸	جدول شماره ۵۸ : نظر مدیران مدارس راجع به دو ساعت تربیت بدنی در هفته
۲۳۳	جدول شماره ۵۹ : سن مدیران مدارس

" سپاسگـزاری "

سپاس بی شائبه و فراوان بدرگاه خداوندمنان که به حق معلم واقعی همه ، اوست . سپاس و درود فراوان به معلم حقیقی انسانیت یعنی مقام والای حضرت محمد (ص) که به مادرش زندگی باعزت را آموخت ، و سپاس و درود فراوان به اسوه انسانیهای پاک و تشنه معرفت و مربی و معلم تمامی مربیان و معلمان واقعی در طول تاریخ یعنی مقام معظم و گرانقدر حضرت علی (ع) که به ما اجازه ورود به مدینه علم را داد که بحق حضرت رسول میفرمایند " انامدینه العلم و علی بابها "

و اما بعد شایسته است از زحمات بی دریغ استاد ارجمند جناب آقای دکتر مصطفی اسکریان که در تمام مراحل پژوهش بارها نمایندهای دلسوزانه داهیانه خویش انجام تحقیق را میسر ساختند، کمال تشکر و قدردانی خالصانه خود را ابراز نمایم .

از استاد محترم جناب آقای جمشید آیریبا خاطر قبول زحمت مشاورت کمال تشکر را دارم.

همچنین از دیگر کسانی که در جریان تهیه این تحقیق مرایاری نمودند از جمله :

تربیت بدنی آموزشگاهها ، اداره کل آموزش و پرورش خراسان و همچنین مسئولان تربیت بدنی نواحی ۶

گانه آموزش و پرورش مشهد و ..... سپاسگذاری و قدردانی مینمایم .

امید است این قلیل مورد توجه صاحب نظران قرار گیرد .

تقدیم به تمامی کسانی که بنوعی با تربیت بدنی آموزشی آموزشگاهها در

ارتباطند و آمادگی خدمت صادقانه را دارند.

فصل اول

معمرفی تحقیق

۱- تعریف موضوع تحقیق :

تحقیق حاضرکه باعنوان " بررسی عوامل ضعف موفقیت برنامه آموزش در تربیت بدنی ، در مدارس راهنمایی پسرانه شهرستان مشهد " آمده است ، در پی بررسی عللی است که باعث شده برنامه درس تربیت بدنی در این شهرستان در مقطع راهنمایی از موفقیت چشمگیری برخوردار نباشد. از آنجاکه دانش آموزان راهنمایی از طرفی در آستانه تغییرات سریع بدنی ، اجتماعی و عقلانی ناشی از بلوغ هستند و از طرف دیگر این دوره سنی بعنوان پلی بین مقطع ابتدائی و متوسطه است ، بی توجهی به آن میتواند سبب از هم گسیختگی در تربیت بدنی دانش آموزان گردد. همچنین در این مرحله مهم معمولاً استعداد های دانش آموزان برای یادگیری ورزش های مختلف و گرایش های آنان به رشته های گوناگون ورزشی مشخص میشود. در این سن تفاوت های فردی بیشتری به علت بلوغ زودتر بعضی از دانش آموزان مشاهده میگردد. بنابراین برنامه ریزی منطقی برای درس تربیت بدنی جهت تکمیل و ادامه آموزش های دوره ابتدائی و پاسخگویی به نیاز های حرکتی دانش آموزان و آمادگی آنها برای ورود به مقطع بالاتر کاملاً احساس میگردد.

مابطور تجربی دریافته ایم که تربیت بدنی در مدارس با ضعفها و مشکلاتی روبروست که نمی تواند اهداف و ایده آلهائی که بحق به آن نسبت داده اندجامه عمل بپوشاند، بعبارت دیگر شعارها و مسائل تئوری با واقعیات تطابق چندانی ندارند. اما متأسفانه باتمام اهمیت و ضرورتی که بررسی وضعیت تربیت بدنی مدارس ، بخصوص مدارس راهنمایی دارد تحقیقاتی که بتواند مشکلات را بررسی نموده و راه را برای ارائه برنامه باز نماید کمتر چشم می خورد.

بنابراین نکات یاد شده ضرورت بررسی و تتبع در این زمینه بدیهی است تا پس از بررسی و کنکاش مسئولان تربیت بدنی را با این امر مهم متوجه ساخته و جهت نیل به جایگاه اصلی خویش رهنمون سازد.

۲- بیان مسئله تحقیق :

اگر آموزش درس تربیت بدنی به نحو صحیحی اجرا گردد می‌تواند، علاوه بر تضمین سلامتی دانش آموزان در دوران تحصیل، سلامتی آنها را در دوران بعد از آن نیز تضمین نماید، ولی در شرایط فعلی در وزارت آموزش و پرورش آموزش این درس به نحو چشمگیری موفقیت آمیز نیست و اغلب دانش آموزان از نزدیکترین هدف تربیت بدنی که همانا آمادگی جسمی است محرومند و در غالب اوقات این مهم بعنوان درسی اضافی و تفریحی پنداشته میشود. در صورتیکه اگر مشکلاتی که باعث بروز چنین حالتی شده شناخته شود مسلماً " دست برنامه ریزان را در جهت برنامه ریزی آگاهانه در این زمینه باز خواهد گذاشت تا تربیت بدنی بالقوه توانا را بی‌سره بالفعل توانا در آورند.

باعث

تحقیق حاضر در صدد روشن ساختن مسائلی است که بروز چنین وضعی می باشد و این مسئله را که چرا و به چه دلائلی تربیت بدنی به اهداف مورد نظر نمی‌رسد را مورد بررسی قرار خواهد داد.

۳- ضرورت و اهمیت اجرای این تحقیق

از اثرات تربیت بدنی در رشد و توسعه تواناییهای دانش آموزان زیاد صحبت شده است. از جمله این اثرات میتوان اهداف ذیل را ذکر کرد (۱)

- ۱- تربیت بدنی یکی از جنبه های کل فرایند آموزش و پرورش است.
- ۲- تربیت بدنی در آموزش فرد به استفاده معقول از اوقات فراغت سهم بسزایی دارد.
- ۳- تربیت بدنی فرصتهای خوبی را برای آموزش و تمرین مدیریت و رهبری فراهم می آورد.
- ۴- تربیت بدنی فرصتهای گرانبهای برای پرورش و تکامل شخصیت و منش دانش آموزان فراهم می کند.
- ۵- تربیت بدنی فرصتهای خوبی برای " خود-ابزاری " و خلاقیت فراهم می آورد.
- ۶- تربیت بدنی برای بیرون ریختن احساسات و تمرین روحیه، ورزشکاری فرصتهای فراوانی فراهم می آورد.

۷- تربیت بدنی برای رشد مهارتهای حرکتی گسترده وسیعی از فعالیتها را عرضه میدارد.

۱- علیرضا پوریان فرد- روش تدریس تربیت بدنی در مدارس راهنمایی - انتشارات اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش